

kiválasztott felsőbbrendű faji tulajdonságainak. Ha a zsidó fogalma túlnő a fajiság fogalmán — ahogy ők állítják — úgy hasonló logikával — az árja fogalom is kell, hogy túlnőjön a faji korlátokon. És itt az alapvető ellentmondás, amellyel a német fajteoretikusok önmagukat arcul csapják. Mert vagy sajátos, kiváltságos, egyedüli egyik vagy másik faj jellemzősége s a hozzáfűződő, a fajok tisztaságáról kialakított hit vagy tanítás, vagy a fajok belső jellemzői áttörnek az elméletben megvont kereteket — s a Schwarzes Korps cikke akaratlanul is ezt mondja — s akkor a fajelmélet egész épülete egy csapással, mint kártyavár, összeomlik. Persze, a német fajteoretikusok nem fogják bevallani ezt a szerkezeti ellentmondást, de a tárgyilagos tudomány beismerésük nélkül is tisztában van a fajelmélet tudománytalan kiagyaltságával. (Neufeld Béla)

ERDÉLYI ZSIDÓ ÉRTELMIÉGI TALÁLKOZÓ. Napjaink életére legélesebben rávilágító világnézeti ellentétek a civilizált világ összes népeinek értelmiségi rétegeit súlyos válság elé állították. Az értelmiségiek általános válsága a haladással szembenálló erőkhöz való tudatos vagy érzelmi közösségben s a haladásellenes tényezők tudatos vagy érzelmi megtagadásában jut kifejezésre. A fajgyűlölet más népek iránti féktelen gőgjével a minden nép feletti uralom törekvéseit takarja s az ellenállásra gyenge kis népeket megsemmisüléssel fenyegeti. A legtöbb nemzet értelmiségei között e veszedelem megítélésének kérdésében lelküzdhetetlen belső ellentét, sokszor elháríthatatlan belső szakadás támadt.

A mindjobbban terjedő faji gyűlölködés, mely Közép és Kelet-Európa zsidóságát is oly közvetlenül éri, a zsidó értelmiségiek körében a teljességet csaknem megközelítő egységes felfogást kovácsolt össze a haladásellenes erőkhöz való ideológiai szembenállás kérdésében. Ez a súlyos jelentőségű közösségvonás Erdély zsidó értelmiségi körében is fellelhető. Az erdélyi zsidó értelmiség sorait mégis egész sereg belső válság fojtogatja. Erdélyben is, mint Közép- és Kelet-Európa más országaiban, a környező néptestbe való nyelvi és kulturális beolvadás folyamatával szemben, amely az emancipációt követő évtizedekben indult meg, erősen tért hódított a zsidó nemzeti különválás és nemzeti államotthon megteremtésének gondolata. A beolvadás nagyarányú folyamata a világháború és forradalmak után, de kiváltképp a fajgyűlölköző antiszemitizmus terjedésével erősen meglassult, sőt egyes országokban egyenesen a befejeződéshez közeledik. A romániai zsidóság, de különösen a beolvadásra leginkább hajló zsidó értelmiség előtt napról-napra világosabb, hogy a környező néphez való beolvadás útja nem nyitott többé számára, amerre fordul, mindenütt rideg visszautasítás, vagy legjobb esetben hűvös tartózkodás fogadja. Az erdélyi zsidó értelmiség többségi és testvérkisebbségi oldalról egyaránt olyan taszító jelenségekkel találkozott, amelyek elkerülhetetlenül a különválás gondolatát érelték meg. Az erdélyi zsidó értelmiségnek — akár önkéntes felismerés, akár külső kényszerhatások nyomán — döntenie kellett magához a zsidó nemzettest sorsközösségéhez való csatlakozásról.

Ezt az elhatározóan fontos csatlakozást kétségkívül mélyenjáró belső válság előzte meg, főleg a zsidó értelmiség azon csoportjában, mely a zsidóság ügyétől és sorsától eddig távol állva, a zsidó kulturalközösséget alig ismeri, miután nyelvi és kulturális örökségét a környező nemzetektől kapta.

Ilyen válságelemekből érlelődött a zsidó értelmiségi találkozó gondolata.

A találkozó legfőbb célja: a zsidó értelmiség soraiban a *közös munkavállalás* egységének megteremtése. Másik célja: a népi gyökerektől elszakadt és magasabb kulturális és civilizációs fokra emelkedett zsidó értelmiség hivatásának kijelölése a zsidó nép helyzetének tudományos felkutatására és megismerésére. A találkozó munkaegységbe készül tömöríteni a zsidó értelmiség keskeny rétegét a zsidó nép gazdasági, politikai, kulturális és civilizációs elmaradottságának, egész társadalmi valóságának, rejtett kulturértékeinek feltárására és megismerésére. De a találkozó célja nem csupán öncélú helyzetmegismerés, hanem a változtatásra irányuló céltudatos törekvés is. A találkozó az emelkedett szellemű tudományos vizsgálódás tanulságait szétvinni készül a zsidó nép közé, hogy védelmet és segítséget nyújtson. A találkozó megvizsgálja és tanulmányozni kívánja Erdély zsidóságának huszéves történeti múltját, a körülötte élő többségi és testvérkisebbségi népekhez való gazdasági és kulturális viszonyát, nemkülönben a keleteurópai és dunamedencei zsidóság helyzetét.

Erdélyben ez a frisserejű megújulási folyamat egy, kolozsvári szerény kis tanulmányi körből indul ki. Ez a kis kör az erdélyi zsidó fiatalok *Kelet és Nyugat között* című antológiájának kiadásával uttorójévé vált a zsidó értelmiségi egység gondolatának.

A zsidó értelmiségi találkozó kibontakozóban levő terve, valamint Erdély és Bánát városaiban megalakuló tanulmányi körök messzi távlatok felé nyíló csiréit bonthatják meg az erdélyi zsidó tudományos kutatásnak és a zsidó népi erők egészséges megújulásának. (*Vida Ferenc*)

V I L Á G S Z E M L E

A spanyol forradalom és ellenforradalom birkózása egyre jobban elhúzódik. Francoék katonarutinja csak lépésről-lépésre tudja visszaszorítani a köztársaságiakat, kik közben már defenzív célokra jó hadsereget szerveztek. A helyzet kulcsa Katalánia, de ennek erejét belviszályok bénítják. A regresszió tábora vasfegyveremmel téri le belső ellenzékét (Hedilla falangista munkásszárnyát), amit mór és egyéb zsoldosok tesznek lehetővé számára. Közben a Földközi tenger „biztonsága” semmivé zsugorodik és új konfliktusok gyúanyagát halmozza...

A nemzetközi konfliktusok egyik forrása a spanyol érc kérdése. Ellenére a német ércéhségnek, Franco kénytelen az angol Oveonera Iron Ore Co.-nak megengedni a bilbaói érc elszállítását. A németek a *Hermann-Göring* ércetrösztbe kénytelenek tömöríteni huzódozó vállalataikat a gyengeminőségű hazai érc kibányászására. A Francot ellátó Portugália pedig közvetlenül fegyvereket vásárol s mint ilyen kerül konfliktusba a szállítást megtagadó Csehszlovákiával. Portugália parancsuralmának lét vagy nemlét kérdése Franco győzelme, mert mint a Salazar elleni bombamerénylet is mutatja, a diktatura ellenségei mozgolódnak. Nagy csapás lenne Franco veresége Itáliára is, mely Valencia-ellenes politikáját az angolokkal való kibéküléssel szeretné összeegyeztetni. E béke nehezen születik meg, mert a főellentétet nem az afrikai hódítás, még csak nem is a Földközi-tenger uralmának kérdése, hanem Németország problémája jelenti. Az olaszok addig is tovább erősítik pozícióikat a tripoliszi Tobruktól Sziciliáig. Midrács albániai hadügyminiszter kinevezése is ezt bizonyítja és ama albániai bankalapítások is, melyek rövidesen ötre